

IL BOM PASTOR

KARI MALTI TA CULL XAHR

Ghal mogħdja ta 'z-zmien lil gid tar ruh

IMBIERECH MIL PAPA LEONE XIII.

Jen ir-raqhai tajieb: u 'ngharaf in-naghgiel tighi u 'n-naghgiel tighi tagħrafu lili.
G. C. (Bo. S' Joam) c. X.

Pietati, religioni et christianae disciplinae promouendas operam nauatis... Apostolicam Benedictionem, auspiciam coelestium gratiarum impartimus Omnibus pro quibus postulastis.

Littra tal Papa Leone XIII lid-direzzjoni tal B. Pastor, 11 Giugnu 1881 muelka b' oħra tal 25 ta Ottubru 1884

~~~~~
Min irid jissiebek ihalla: Hames so'di cull sitt xuhur u għal barra min Malta billi postag: il klieh imur għal bosta operi taiba ta paljsna.

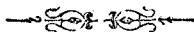
It-**Idisa**Sena

1887

Na. 10 Ottubru

LILL MIN JAKRA

Nizzuħair lill dauch colla li ifaħħru lill dan il kari malti; aħna nixtieku li icun aħiar, izda naghmlu chem nistghu li jagħmel il gid. X' gid jagħmel għaliex rai-nieħ b' għaineina... izda inħallu il hattieħor igheid bieħ. Nitolbu lill imseħbiu ji għadom ma taux il ħlas ta Lugiġu li ifieciu jatuħ, u uisk izied nirricmandau lill dauch li għadom jatu mill' euuel tas-sena. Għandna min għandu jati bosta snin, dan ma 'r-ridux nemmnu li jibka bla ma irot il giuraal jeu jati il ħlas tighu! Eeħ nittamau. Jiftacru li il klieħ ta dan il giurnal ua għal Opera ta carità u għaleeħ ma nixtekux li jintilef jeu idum ma isir il ħlas.

SCOLL CONTRA IS-SALVAZIONI

Uaħda mill ħueijeg l' actar difficili għal bniedem, ia li jokghod għal ħsieb ta hattieħor; actarx cull hatt irid li tighu tghaddi. F' dan jisbagliaw bil bosta u xi dakkiet nies mogħtijj għal ħueijeg biss t' Alla. Mseicnin chem uma mkarkin! mn' eeħ jigiū dauch il ħafna

ghadib u taħuid li icun emm fil famiglia. Jecch Erone l' eremita għall' ebusia ta rasu għerek geuua bir, dauna għal cburitom jegħerku mitt darba cull jum fl' *impersezzionijet*. U jecch icunu jagħmlu xi ħagia ta tieba, jddri-lom illi il fehma taħhom ia *rivelata*,² u ghalecch iridu magħmula il *volontà* taħhom pħallichiecu t' Alla stess! Mseicnin; nargia ngheid, għaliex ma għandomx umiltà, li ia il kofol ta collox. Fra Bernardino d' Asti general tal Capuccini, ragel kaddis, chien irriemanda f' cull vista lis-superiuri in-nifsom li icunu deijem *soggetti* lein il fehma ta l' oħrain. Ua chien jeħu parir min għand xi fratell laich li jaf jaħseb, biex cul ma jagħmel icun mir-ras ħattieħor ucoll. Chem ua aħiar tmur il enisia darba cull nar ta ħatt, milli tnissel il glied fid-dar? Aħiar titkarben nar ta tnein tax-xogħl fil quiet, min nar il Milied bl'inquiet tighech u tal famiglia. Oh! li chien jifimna min għandu jifem, chem gid jista isir fir-ruħ u chem deni jinħarab! Cull ħatt igheid lill oħrain stinati, u jara fl' oħrain it-tibna, chif kal Gesù Cristu, izda ħatt, jeu ftit jarau id-difetti ebir li icun fukom!

Min ghalecch irid jimxi għat-triek tal perfezioni nisranja ifittex igħacches l' imħabba tagħna infusna zeida!

IL LAPTU TA S. GIUSEPP

(arau in-numri ta kabel)

Uaħda min dauch is-Soriet li chienu fl' Isptar ta Terni chienet għassa bil-leil kuddiem is-sodda No. 11; dina fis-skiet tal-leil tisma tiekaf kuddiem l' Isptar carrozza u jiffacciau fil bieb ta l' Isptar Signur u Signura li iridu jithlu. Is-Signura chienet imbicchia u chella impenn uisk ebir li tithol. Mux possibli tieħad din il ħagia lill min għandu x' eħad min-niesu sejier imut. Is-Signura daħlet ippuggiata mas-Signur u ghaddiet min

kalb dauch is-sodot tal feriti f' dauch is-suali tal bichi, uahxin, uisk izied fil-leil, li icollom biss dual min lampa imdendla mis-sakaf. Ma tismax ħlief ħurħara tal moribondi, crib tal feriti u ta uara l' operazioniet tal ktieħ; u il passi ta l' infermiera li tghaggei min banda għall' oħra ma duar is-sodot. Is-Signura chienet tfit-tex is-sodda tal garibaldini No. 11 u chienet tibzgha li issibu mej'et. Izda is-Soru ħadita ħdeiħ u l' euuel chelma li kaltila : Gustavu għadu ħaii, uara takliba li għamel, mar għall' aħiar. Is-Signura stringitila ida geuua taħħa u bis-skiet dehret tgheidila, niringraziach, imbierchech u nħossni nħobboch. Is-Signur u is-Signura ħarsu lein Gustavu. Ua l' euuel ħares leighom, imbagħad ibbaxxia ghaineiħ, rabat ideiħ u beda jibchi. Ommu tbaxxiet u besitu fi gbinu b' signal tal maħfra... Aun Gustavu ħa 'r-ruħ! Fetaħ ghaineiħ, tala ffit culur f' uicciu u dbissem jiħkilom. Gustavu chien rā l' erruri tighu, chif gie f' sessieħ, chien karr dnubietu u ragia ħabib t' Alla. Ommu u missieru sabub già convertit! Izda il kmis ħamra mkattgha li dejiem chienet kuddiemu, ma chienx sata izied jaragħa, dauch sħabu feriti chienu izidulu id-duejiak tal marda. għal-ecch ħaduħ niesu f'locanda ta Terni fein, ic-curauħ ffit ieħor sa chem fiek seuua. Allora ommu chienet tgheidiu : Oh! chem għandech tizzihair l' Alla! U ua chien iuegiba : L' Alla, għat talb ta S. Giusepp.

Chif leuuel chien Gustovu jixtiek jiħlu f' Ruma biex jeħdua il garibaldini, ecch issa li fetaħ ghaineiħ xtiek imur Ruma biex ibus riglein il Papa li kabel chien tant contra tighu b' ideiħ merfugħa. Il garibaldini chienu rtirau uara li bosta minnom ħalsu il laħam. Gustavu ma ommu u missieru marra f' Ruma : U ommu kaltlu: Ngħeid lill Piu IX chif jen rabbeitech tant tajeb u għalchem ħbat tintilef, inti ingbart u għal-ecch jen noffrich lilu. — U Gustavu: Jen igheidlu u

nahliflu li deijem niddefendiĥ ma cull hatt!—Izda meta marru kuddiem il Papa u deher Piu IX b' dich il ma-està umili u divina ta kaddis u Vicaria ta Gesù Cristu, il contessa t'bicchmet u ma kalt'lux ĥlief: missier...omm imseicna...iben migbur min fost il garibaldini...berich-na... U ma setghedĥ titchell'em izied. Il Papa bericom tehellem ĥffit ma Gustavu li min emm ĥareg igheid li ghandu isir religius.

Ei Grenoble ta Franza emm *La Grande Chartreuse* tar-religiusi Certosini ulied S. Brunone. Emm fis-silenzju ta l' orazioni, igheixiu tant u tant li iħallu id-digna, min dakkiet uara li icunu issemmeu ta ghorrieff mill' izied, jeu generalit' ta l' armata, jau capi ta offizi mill' oghla. Fuk dich il muntagna, taħt is-sigiar xiuh ta triek tuila uisk li tieħu għal dach il convent, Gustavu chien seijer ma missieru. Uaslu : ĥabbtu, u dahlu jittenneu l'issuperiur. Dan giè għaliex chien it-tennihom. Ma tchellimx uisk ; izda kal lill Gustavu : Ma geic għar-rpos izda għax-xogħl ; lesti ruħech biex ticcubatti u tbat. Nghas kasir, ichel ohxion, is-schiet micsur biss mit-talb.—Gustavu ĥkaghad għarcubteih bies id il Patri u kallu: Jen tighech għal għomri collu ! — Min emm marru il cnisia. Il kampiena dakkiet, u r-religiusi geu fil cnisia ma duar l' artal. Gustavu u 's-superiur marru fin-nofs. Schiet mil acbar. Is-Superiur beda is-salm tal meitin, u il cnisia rbombat bil cant, ta leħen uieħet, tal patriet li kalu is-sufragi fuk Gustavu li dahal emm maħħom biex imut għad-digna. Ua f' kalbu beda igheid ucoll bil chelmiet tas-salm : *Mill fond tal fakar u 'l miseria tighi lilech Signur għaijat. Isma Signur il leħen tighi insa il ĥazen tighi għaliex jecch inti tghod dnu-bieti, min jista izomm ĥkuddiemech ?*—Chif spiccia dach il cant ragia is-schiet. Lagħda il missier mar rassegnat bis-sabar u bil chelma li kallu Gustavu : missier, li tliftni fil combattiment ta Mentana ma conte t'ibka għal

deijem mgholli ? ifrah mela issa li tarani moghti l'Alla.

Uara ftiit granet chiteb lill ommu : Jen content seuua. Nitlob l' Alla li insa bluiti u jahfirli l'imrar li taitcom.

Gustavu B.

Taran' educazioni taiba, id-devozioni lein S. Giusepp u il laptu tighu x' gharfn jaghmlu ? Religius min garibaldin.

L' ESIBIZIONI TAL GIUBLEU TAL PAPA

Il Commissioni promotrici ta Bologna tat lill Papa lampier ghal geuaa il Cor ta S. Pietru. Din il lampa ia maghmula min tant offerti ta *sold* il uahda migburin min bosta pajisi. Dina tcun ghal deijem tixghel ad unur ta Maria SSma u ta l' Apostoli S. Pietru u S. Paul u turi il kalb fervorusa ta l' insara ulied il Papa u memoria tal giubleu tighu. Il lampier ua tal fidda mzejien bid-deheb u fieh ucoll il gemmi preziosi. Ix xoghol u ir-ricchezza ta dan il lampier ua hagia li tis-thokk ghal fein ua destinat.

Ua ucoll ta min isemmieh il Calici tad deheb, xioghol sabieh uisk, li fieh ucoll bosta hagiari preziosi. Dan u don ta l' Cleru u tal Poplu ta Modena u Nonantola.

Min Mantova seira *Arpa bit-tastiera*. Dina ia don ta l' poplu ta dich il belt. L' arpa ia invenzioni tal Professor Antaldi ta emm, ragiel famus fil musica u cattolicu mill' ahjar. L' arpa ia mahduma phall' artal li tat lill Papa il Commissioni promotrici ta Bologna. Il colonna ta l' arpa ia mfissra il cnisia, fuka emm il Papa li kighed ibierech lill min idokk : kuddiem dich il colonna tuila emm ohra kasira, chif icunu l' arpi specialment il moderni u din ia maghmula min basi u fuka anglu li kighed jati il kima lill Papa u ghandu l' iscrizioni ta l' offerta, emm imbaghat l' armi ta

l' Iskof Mòns. Sarti ; l' insegni ta Mantova ; u fil baxx emm it-tastiera ta l' avoriu u ebanu.—Opera meravigliusa !

Il Cav. Arcip. Gabriele Destafinis tal Cattedral ta Ivrea, ghandu jati lill Iskof 14000 franch biex jizdiedu ma 6000 oħra li taħ kabel, biex jimbaghtu lill Papa, biex ighein lill dauch li iridu isiru u jistudiau għal ecclesiastici.—Esempiu ta min jimitaħ !

Min Verona G. Melchiori publicu ctieb msejiaħ. "Da S. Leone Magno a Leone XIII, ossia i tredici Leoni Pontefici." Juri fieħ chif il cnisia siebet dejjem min jddefnedigha mil ghedeuua u daun il Papiet colla, chieniu pħal Liuni contra l'assalti tal ghedeuua taħħa, il Borboni, is-Saracini u l' actar chiefrin ghedeuua li ħakrughu. U igheid li Leone XIII bl' autorità divina u bill gherf tighu ammirabili ua forsi destinat biex uaħdu jekret il ghedeuua colla li keghdin ificcii li iħarptu il cnisia u 's-Società.—

Min Catania seirin bosta ħuejieg għalchem il cholera ħakar dich il belt uisk. Incisioni tal bulin invenzioni ta l' artista De Bartolo, li tippresenta il Papa ; u xoghliet tipografici ta Salitola. Jinghad li, almenu mill'Italia, ma icunx emm min ighaddiom.—Baghtulu ucoll stola ta xiogħol speciali ta Skallia, xibca tad-deheb, bil għauuar midmum mighu. Is-servi għal culuri colla, aħmar, abiat, u viola scont l' inforra li tagħmela meta trid. Izda tista ucoll tintlibes bla nforra. Emm ucoll lava maħduma, gruppi ta 't-terra-cotta, fiuri tax-xama u tal conchigli, xiogħol tal għambar, u miet ta ħuejieg oħra. Catania dejjem turi ruħa!

Min Paliermu 27 don uisk sbieħ. Messal sabieħ u mzejien bill miniaturi, legat bil gilt u bill fidda ; Ventaltar raccmat bid-deheb fuk xibca ucoll tad-deheb bill guarnic tal bronz argentat u bl' angeli dorati ;—guarnic ovali tat-tertuca u ebanu u fih quadru tal

pergamena bl' induratura.—Ritratt tal Venerabili Maria Cristina di Savoia, Regina, omm Ferdinandu II, opra tal pittur Padri Sarullo francescan, imbaghad calici, pissidi, stoli ecc. ecc.

L' esibizioni tibda fl' euuel ta Jannar tal 1888. Darb' ohra nsemmu huejieg ohra li kala il Papa Leone XIII ghal dina l' Esibizioni.

(tissocta)

AHBARIJET

Nakrau fil *Bullettin Salesian* No. 10 li il Missionarii Salesiani ta D. Boscu reskin lein Terra del fuoco biex ighallmu lill dauch is-selvaggi. Mar uiehed minnom ma certi viaggiaturi li riedu emm jithlu, izda s' issa ma setghux jaghmlu xein ghaliex is-selvaggi ma iridu jirrendu ruhom. Anzi dauch il viaggiaturi chellom jiddefendu ruhom bl' armi.—Uiehed cappellan ta rahal ta Costanza sab mezz biex fimchien jiftiemu in-nazioniet colla, jeu *lingua universali*, seiñila *Volpuk*. Ja hafifa biex titghallem, u gia bdeu iusaua xi diar tan-negoziu. Leibnitz chien rà li tinhtieg, izda ma nventaieix: il cappellan ta Costanza ried icun biex issir! Fil provincia ta Onveh ta l' India biss, fix-xahar ta Mejiu li ghadda mietu 31 elf bill Colera. Fil Chili ta l' America f' sitt xiur mietu biha 10 telef.—F' Londra id-deni malinn li deher f' giurnata ua mess 750 ruħ.—Conversioniet cbar ta xismatici fil Macedonia u fir-Rumelin Orientali; u bosta armeni scismatici ta banda ohra.— Fil Germania il Capuccini, il Benedittini u l' Francescani regghu acquistau il conventi tahhom u il permess li jaghmlu Comunità fihom.—Ir-Republica ta Liberia, protestanti, talbet lill Papa jibghat missionarii cattolici ghall' ischejiet u l' isptariet.—Il Papa ta il palazz Altemps, li chien xtraħ min ghand l' eredi tad-Duca Altemps, biex isir Collegg ta studi gdid ghal giuvintu ta Ruma.—

AVVIS

Ghandcom tafu illi Mons. Amministratur Apost-gighel li ir-Rosariu jibka jinghad publicament sa l' ah-har tas-sena.

Eech *proposta* il fabrica ta Cnisia zgheira f' S. Giorg bay, li teun ueghda ghal helsien mil Colèra u min cull flagell. Isima icun ta *Gesù Nazzarenu*. Issir min offerta ta *sitt habbiet* fix-xahar. L' autur ta din il *Proposta* ua is-Sur Dr. Gio Spadaru u D. Guglielmu Pace Spadaru.

Fil 11 ta 'x-xahar ta Ottubru miet ir-Rmu Patri ALFONSU MARIA Capuccin. Min chien dan il bniedem cull hatt jaf ghalix il pajis collu jafu u ihob-bu. Gharef u helu, haddiem ghal gid tal proximu u coraggjus, chien jisua lill' Ordni Religius u lill proximu. Alla ihallsu fil Genna mill hedma tighu fil Cnisia!

Fil 20 ta dan ix-xahar mietet CONCETTA FIORINI min Bormla ta 62 sena. Nirricmandau ghalech lill imsiehba taghna collha li jiftacru fir-ruh tahha..

Requiem Aeternam

COTBA

IL HABIB TAL CONVERSAZIONI,—Ctieb sabieh ta fattiet li iservi ghal moghdia ta iz-zmien f' l'onestà tac-ciait u hlieka, 3 soldi il copia u 13 f'loch tuzzana.

IL KALB TA GESU',—taghlim ghal perfezioni nistrania u id-dehriet u 'l ueghdjet maghmulin lill B. Margherita Maria. 2 soldi cull copia, 13 f'loch tuzzana.

L'ISBAH FOST IL COTBA, — jeu GESU' CROCEFIS sold u nofs il copia, u 13 f'loch tuzzana.

BIS-SENSIA TAL CNISIA

Direzioni.

Ghal min irid } El'Istamperia ta G-Mifsud e Figlio Str. S. Orsola N.187c
issieheb } Ghan-nahha l'ohra ghand is-Sur Lorenzo Dato